

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 24. november blev i sag nr. 97043:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Concordia Forsikring as
Tietgens Alle 112 - 114
5230 Odense M

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har hesteforsikring. I klageskema af 5/7 2021 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Der henvises til klageskrift af dags dato med bilag 1-10. Bilagene er beskrevet i klageskriftet

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Dækning

...

Indledningsvist skal jeg oplyse, at det er min opfattelse, at denne sag ikke er egnet til at blive behandlet i Ankenævnet for Forsikring, da det er nødvendigt med bevisførelse. Dels er det min opfattelse, at både [klageren], vidnet [...], bilag 2, og dyrlæge [...] bør afgive forklaring, ligesom det er nødvendigt med en sagkyndig erklæring vedr. årsagen til, at en hest kan få et procain shock. Dels har Dansk Hesteforsikring forbeholdt sig muligheden for at undersøge hesten.

Måtte Ankenævnet for Forsikring være af den opfattelse, at sagen er egnet til behandling i Nævnet nedlægges følgende;

PÅSTAND

Dansk Hesteforsikring skal anerkende, at der er dækning under den af [klageren] tegnet uanvendelighedsforsikring, som følge af, at hesten [...], er erklæret uanvendelig.

SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

I maj 2020 pådrog hesten, [...] sig et behandlingskrævende sår, hvorfor den blev tilset af dyrlæge torsdag den 7. maj 2020. Hesten blev behandlet med Ethacillin (penicillin procain), ligesom dyrlægen udleverede medicin til 3 dages yderligere behandling, så min klient på vanlig vis selv kunne give sin hest præparatet. Der henvises til hestens journal fra [...] Hestepraksis, bilag 1.

Inden udlevering af præparatet instruerede dyrlægen grundig [klageren] i hvordan præparatet skulle indgives og sikre sig, at [klageren] var fuldt ud i stand til at give injektionerne. I den forbindelse præciserede dyrlægen for hende, at hun skulle huske at indgive injektionen i den modsatte side på skift hver dag. Dette for at minimere risikoen for at præparatet ville finde vej til blodbanerne. [Klageren] er ansat i sundhedssektoren, og er vant til at have med sådanne forhold at gøre, ligesom hun er vant til at give sin hest injektioner, når dyrlægen har vurderet, at der har været behov herfor.

[Klageren] gav injektionerne på følgende måde:

- Først blev kanylen sat i halsmusklen, inden sprøjten blev påsat kanylen, for at sikre, at kanylen ikke havde ramt en blodåre.
- Derefter blev sprøjten påsat kanylen, hvorefter stemplet blev trukket tilbage - fortsat for at sikre, at kanylen ikke havde ramt en blodåre.
- Derefter blev der injiceret nogle ml af lægemidlet, hvorefter stemplet atter blev trukket tilbage for at sikre at kanylen ikke havde ramt en blodåre undervejs, hvilket blev gentaget endnu engang.

[Klageren] indgav injektionerne mens en anden pensionær, [...], hjalp med at holde hesten. Erklæring af 24. juni 2021 vedrørende hændelsen i maj 2020 fra [...] vedlægges som bilag 2.

Den 10. maj 2020 umiddelbart efter den sidste injektion fik hesten et meget voldsomt anfald af kramper inde i sin boks. [Klageren] kontaktede straks dyrlægevagten, hvilket bekræftes af vagthavende dyrlæge, [...], jf. vedlagte e-mailkorrespondance af 21. maj 2021, bilag 3.

Dyrlæge [...] vurderede ikke, at det var nødvendigt, at han tilså hesten, hvorfor han ikke har et journalnotat vedr. opkaldet og den anbefaling han gav [klageren]. Han oplyste hende, at det lød som om, hendes hest havde fået en intravaskulær reaktion eller et procain shock, og oplyste, at det er der en lille risiko for ved anvendelse af penicillinpræparater.

Desværre medførte hændelsen, at hesten blev skadet, og at den har fået varige mén heraf. Hesten er derfor erklæret uanvendelig af dyrlæge [...], jf. erklæring af 28. april 2021, bilag 4.

Dansk Hesteforsikring har afvist dækning under den af [klageren] tegnede uanvendelighedsforsikring med den begrundelse, at der, efter selskabets opfattelse, er sket en fejl i den behandling [klageren] har givet hesten. Selskabet har i den forbindelse henvist til, at der ikke er dækning, hvis der er sket uforsvarlig behandling. Der henvises til selskabets afgørelse af 10. maj 2021, bilag 5, [klagerens]brev af 11. maj 2021, bilag 6, selskabets supplerende bemærkninger af 12. maj 2021, bilag 7, og endelig e-mail af 15. juni 2021, bilag 8.

Dansk Hesteforsikring har i sin afgørelse anført, at det forhold, at hesten fik et procain shock er sket som følge af fejlagtig behandling.

Det er imidlertid ikke korrekt, at et procain shock kun kan ske, hvis en injektion gives forkert. Der henvises i den forbindelse til vedlagte videnskabelige artikel af 30. juni 2007 fra Vet Pharmacol Ther omfattende en svensk undersøgelse, bilag 9.

[Klageren] har givet injektionerne til sin hest korrekt, hvilket følger af vedlagte uddrag af besvarelse af 19. januar 2017 fra Det Veterinære Sundhedsråd. Det fremgår endvidere, at [klageren] har været mere forsigtig end Det Veterinære Sundhedsråd finder nødvendigt, henset til, at hun sikrede sig tre gange, at kanylen ikke havde ramt en blodbane.

Det forhold, at hesten, trods korrekt indgivet injektioner, fik et procain shock er et hændeligt uheld som også kan ske, når en dyrlæge indgiver injektioner.

Det følger af vedlagte besvarelse fra Det Veterinære Sundhedsråd, at gentagne injektioner med penicillin procain kan øge blodgennemstrømningen i vævsområdet, hvormed risikoen øges for, at procain overføres hurtigere til blodbanen, bilag 10. I dette tilfælde har [klageren] imidlertid givet i venstre henholdsvis højre halsmuskel hver anden dag, hvorved hun har minimeret enhver risiko for, at præparatet kunne overføres til blodbanen.

På den baggrund gøres det gældende, at [klageren] har handlet præcis som hun skulle, og at det forhold, at hesten fik et procain shock alene er et hændeligt uheld. Skaden som hesten har pådraget sig og som har medført, at den er uanvendelig, bør derfor ikke afvises med henvisning til, at [klageren] ikke har givet injektionerne korrekt eller ikke handlet fuldt ud som hun skulle og burde i øvrigt, herunder bemærkes, at hun straks kontaktede vagtdyrlægen.

Hesten er uanvendelig som ridehest på grund af en uhelbredelig fysisk påviselig lidelse, som hesten har været behandlet for. Der henvises til nævnte erklæring fra dyrlæge [...]. Forholdet er således omfattet af [klagerens] uanvendelighedsforsikring, jf. de for forsikringen gældende betingelser.

Selskabet har i brev af 8/9 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Sagen drejer sig om, hvorvidt klager er berettiget til at modtage erstatning fra sin hesteforsikring grundet hestens uanvendelighed som ridehest.

Klagers hest, [...], pådrog sig i maj 2020 et behandlingskrævende sår og blev i den anledning tilset af dyrlæge. Dyrlægen behandlede hesten med Ethacillin (penicillin procain) og udleverede medicin til klagers egen efterfølgende behandling af hesten.

Medicinen indgives ved injektion.

Efter klagers injektion af Ethacillin pådrog hesten sig efter det oplyste et såkaldt procain shock, hvorefter hesten angiveligt reagerede meget voldsomt med kramper og et progredierende abnormt bevægelsesmønster. Der henvises herom til sagens bilag 4, der er en erklæring fra [...] Hestepraksis, v/dyrlæge [...].

Vi har forelagt hestens sygeforløb og journalmaterialet for vores dyrlægekonsulent. Det er dyrlægekonsulentens opfattelse, at procain shocket skyldes en intravaskulær reaktion forårsaget af, at medicinen er kommet i hestens blodbane i stedet for hestens muskulatur.

Klager har i klageskriftet foretaget en nøje beskrivelse af, hvorledes klager har indgivet injektionerne.

Selskabet kan ikke tiltræde, at injektionerne er givet som anført af klager.

Selskabet gør gældende, at den af klager fremlagte erklæring af den 20/8 2021 fra dyrlæge [...] ikke har nogen bevisværdi i forhold til spørgsmålet om dækning fra rideuansvarlighedsforsikringen.

I erklæringens svar 3 anføres, at det 'erfaringsmæssigt anslås, at vi ser 1 reaktion pr. 500-600 injektioner i musklen og langt største delen af disse reaktioner er med et mildt og ukompliceret forløb'. Der opstår således reaktioner i mindre end 0,2 % af alle tilfælde af korrekt udførte injektioner med procain penicillin, og hovedparten af disse tilfælde er med milde og ukomplicerede forløb. Det må derfor lægges til grund, at det er yderst sjældent, at der - som i aktuelle sag - opstår et alvorligt og kompliceret forløb. Dette forhold peger i sig selv på, at klager ikke har givet injektionerne korrekt i muskelvæv men derimod i blodbanen.

Uagtet dette, så følger det af forsikringsbetingelsernes Fællesbestemmelser punkt 13 b (Bilag A), at det påhviler sikrede at holde en syg eller tilskadekommen hest under dyrlægebehandling. Denne bestemmelse er en sikkerhedsforskrift, jf. FAL § 51. Se bl.a. også AK 92170, AK 93 733 og AK 96529.

Det følger af FAL § 51, at klager kan miste retten til erstatning, hvis sikkerhedsforskriften er overtrådt, og overtrædelsen kan tilregnes klager som uagtsom.

Det er ubestridt, at klager selv har behandlet hesten. Det er også ubestridt, at hestens symptomer med voldsomme kramper og et progredierende abnormt bevægelsesmønster opstod, efter at klager selv havde givet hesten injektioner. På den baggrund gøres følgende gældende:

- at hesten [...] var syg,
- at hesten bl.a. var syg med et behandlingskrævende sår og modtog dyrlægebehandling herfor i det initiale forløb,
- at klager selv overtog dyrlægens sårbehandling af hesten,
- at klager selv foretog injektioner på hesten,
- at hesten herefter reagerede voldsomt med kramper og et progredierende abnormt bevægelsesmønster, som har ført til, at hesten er uanvendelig som ridehest,
- at hesten havde pådraget sig et såkaldt procain shock grundet klagers forkerte behandling af hesten,
- at den forkerte behandling består i, at klager har givet injektion(er) i hestens blodbane i stedet for i hestens muskelvæv,
- at det følger af forsikringsbetingelsernes Fællesbestemmelser punkt 13 b, at det påhviler sikrede for egen regning at holde en syg eller tilskadekommen hest under dyrlægebehandling,
- at denne bestemmelse er en sikkerhedsforskrift, jf. FAL § 51,
- at klager ved at overtage dyrlægens behandling af hesten ikke har holdt den syge hest under dyrlægebehandling, således som der er givet pålæg om i forsikringsbetingelserne,

- at klager derved har tilsidesat sikkerhedsforskriften,
- at klager har tilsidesat sikkerhedsforskriften med vilje (forsætligt),
- at det i hvert fald kan tilregnes klager som uagtsomt, at sikkerhedsforskriften er tilsidesat,
- at det er uden betydning for vurderingen af klagers grad af forsømmelse, at klager eventuelt måtte have overtaget behandlingen af hesten for at spare udgiften til dyrlæge,
- at klager ikke har godtgjort, at forsikringsbegivenhedens indtræden eller omfang ikke skyldes overtrædelse af sikkerhedsforskriften, og
- at klager ikke har noget krav mod hesteforsikringen."

Klagerens advokat har i brev af 16/9 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Det bestrides, at [klageren] ikke har haft hesten under dyrlægebehandling i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne herom.

Klager kontaktede sin dyrlæge, da hendes hest havde fået et sår. Dyrlægen konsulterede og undersøgte hesten. Dyrlægen stillede en diagnose og satte hesten i behandling, ligesom dyrlægen aftalte efterbehandlingen med klager.

Jeg skal i den forbindelse henvise til erklæring af 11. september 2021 fra dyrlæge [...] fra [...] Hestepraksis, bilag 13.

Som dyrlægen anfører i sin erklæring, er det i overensstemmelse med sædvanlig praksis, at ejeren af en hest varetager efterbehandlingen efter aftale med dyrlægen. Det er endvidere i overensstemmelse med bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinering mv. af lægemidler til dyr, BEK nr. 995 af 25/05/2021, idet jeg særligt skal henvise til § 23 i bekendtgørelsen. Bekendtgørelsen vedlægges som bilag 14, ligesom jeg vedlægger beskrivelse af reglerne fra Dansk Ride Forbunds hjemmeside som bilag 15.

Efterbehandling kan eksempelvis også være, at en hest løbende skal have skiftet en bandage, som dyrlægen har lagt efter en operation mv. Al efterbehandling kræver instruktioner fra den behandlende dyrlæge.

I den forbindelse skal jeg gentage, at klager har indgivet injektionerne fuldt ud i overensstemmelse med veterinærfaglig standard, jf. erklæring af 20. august 2021 fra dyrlæge [...], bilag 12, og herunder med henvisning til vidneerklæring af 24. juni 2021 fra [...], bilag 2.

Klager har således fulgt dyrlægens anvisning og anbefaling for pleje, behandling og efterbehandling.

Da klagers hest reagerede umiddelbart efter den sidste injektion, kontaktede klager straks dyrlægevagten telefonisk.

Klager har således endvidere opsøgt eller tilkaldt dyrlæge med det samme, der har været ændringer i hestens tilstand, og klager har dermed fulgt alle sikkerhedsforholdsregler for at sikre de bedste muligheder for sin hest.

Ankenævnet for Forsikring

6.

97043

Endelig skal jeg oplyse, at klager har løbende udgifter på at holde hesten i form af opstaldning, smed, dyrlæge mv., udgifter til advokat samt udgifter til den fortsatte forsikring hos indklagede, herunder liv-, uanvendelighed- og sygeforsikring."

Selskabet har i brev af 11/10 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Det fastholdes, at klager ikke havde sin hest under dyrlægebehandling, da klager selv indgav injektioner i hesten.

Det er uden betydning for den forsikringsretlige problemstilling, om det måtte være sædvanlig praksis, at dyrlæger aftaler efterbehandling med dyrets ejer. Det er ligeledes uden betydning, om dyrlægen har handlet korrekt eller i strid bekendtgørelsen, fremlagt som bilag 14.

Det gøres supplerende gældende, at der er betydelig forskel på, om en behandling har mindre indgribende karakter, eller om der - som i det konkrete tilfælde - er tale om injektion af et lægemiddel, hvor det er af helt afgørende betydning for hestens helbred, at behandlingen udføres korrekt, således at medicinen ikke injiceres i blodbanen.

På baggrund af de foreliggende dyrlægeoplysninger må det lægges til grund, at det er klagers injektion(er), der udløste den kraftige reaktion hos hesten med uhelbredelig kronisk sygdom til følge.

Ved selv at overtage (efter)behandlingen af hesten har klager påtaget sig dyrlægens ansvar for korrekt injektion, og den risiko er ikke afdækket via den tegnede forsikring."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af erklæring af 24/6 2021 fra staldkammerat fremgår bl.a.:

"Jeg var på det aktuelle tidspunkt (maj 2020) staldkammerat til [klageren], der spurgte mig, om jeg gad hjælpe med at holde hendes hest [...], der pga en infektion i et ben, skulle injiceres med penicillin i 3 dage. Jeg sagde selvfølgelig ja til at hjælpe med at holde hesten i grimen, så hun stod stille. Jeg var således med til at give [hesten] injektionen alle 3 dage. [Klageren] injicerede skiftevis i venstre og højre side, som jeg også tidligere selv er blevet instrueret i af dyrlæger i lignende situationer. Dag 1 blev det givet i venstre side af halsen, dag 2 i højre side og dag 3 i venstre side igen. Der var også fra dyrlægens side udleveret flere kanyler, så en kunne bruges til at trække medicinen op ad flasken med særskilt, og derudover var det muligt at injicere med en ny skarp kanyle hver dag. Vi stod i boksen med [hesten] og [klageren] injicerede i hestens hals, i musklen midt i, på helt samme måde som jeg ville have gjort i situationen. Hun var meget grundig og opmærksom på, at sætte kanylen i halsen først, derefter sætte sprøjten til kanylen for så at trække stempellet lidt tilbage for på den måde at kontrollere, der ikke var tegn på blod. En af de første dage – jeg husker ikke, om det var dag 1 eller dag 2 – observerede vi begge lidt blod i sprøjten da [klageren] trak stempellet tilbage, hvorefter hun straks trak kanylen tilbage og prøvede igen, denne gang uden skyggen af blod. På tredjedagen gentog vi proceduren. Jeg holdt [hesten], [klageren] førte kanylen og sprøjte. [Hesten] stod helt stille undervejs. Vi var igen begge meget obs på eventuelt blod i sprøjten, da vi jo netop havde set det en af de foregående dage. Der var intet blod i sprøjten på

denne tredje dag. Vi havde begge indtil da kun hørt om penicillinchok hos heste og havde heldigvis aldrig oplevet det. Ved første øjekast virkede det til, at alt også denne dag var gået som det skulle, men kort tid efter kanylen var fjernet fra [hestens] hals, ændrede hun adfærd. Hun spændte i mulen og kastede med hovedet og halsen, og jeg fik en fornemmelse af, at det netop nok var et penicillinchok, vi var løbet ind i og var vidne til. Vi sprang derfor flaks ud af boksen og lukkede døren, så vi heldigvis var ude på gangen og [hesten] alene i boksen. Det var meget voldsomt. [Hesten] kastede sig rundt i boksen i tydeligvis i chok og uden fornemmelse for egen handling og kontrol. Det var en særdeles ubehagelig oplevelse, som vi på ingen måde var forberedte på skulle ske. Straks da der faldt ro på hesten, ringede [klageren] fra min telefon til vagtdyrlægen (det skete i en weekend) for at forhøre sig for behovet for at hesten blev eftersat efter oplevelsen. Dyrlægen vurderede, at der ikke var behov for at hesten blev tilset. Han havde sagt, at vi endelig ikke måtte tage [hesten] ud af boksen eller gå ind til hende, da hun kunne få en efterreaktion med flere kramper. Vi skulle blot observere hende ind gennem tremmerne til boksen hvor hun skulle blive til dagen efter. Undervejs var flere mennesker kommet til. Så vi var flere som holdt grundigt øje med [hesten] indtil hun var faldet helt til ro."

Af erklæring af 28/4 2021 fra hestepraksis fremgår bl.a.:

"På foranledning af ejeren har undertegnede dyrlæge og dennes klinik undersøgt ovennævnte løbende i 2020 og 2021. Årsagen har i alle besøgene været, at hesten siden et meget voldsomt anfald med kramper (procain shock) i boksen i maj 2020 har haft et progredierende abnormt bevægelses mønster i løbet af efteråret 2020. Dette mønster debuterede med kort/lang skridt på forbenene udviklende sig til kort lang BB med tiltagende hypermetri og nu terminalt hanetrit lign. skridtmønster. Under rytter og i longe udløses progredierende hypermetri med BB især i galop, så hesten taber bæringen bagi og bagbenene vrides, og hesten stamper voldsomt.

Medio marts 2021 blev hesten ultralydsscannet pr rektum, da en neuroantomisk lesions uns. pegede på, at de neurologiske symptomer kommer fra lænde/korsbens området. Ved denne scanning påvist osseøse forandringer bl.a. med forandringer omkring foramina int erveretbrale og LS - L6 - S1 samt transversal leddene. Hesten har været forsøgt behandlet med korrektive beslag (ringsko og ½ højde kilesål) samt 14 dages dexametason test im. samt fri i 6 uger. Alle tiltag uden forbedrende klinisk billede - nærmest synes tilstanden forsat at progrediere. Hesten er Borrelia negativ.

Ud fra hestens lange historie og nuværende kliniske neurologiske progredierende billede primært med BB samt ringe respons på steroid test, erklærer jeg hermed, at ovennævnte hest er kronisk uhelbredelig syg og for stedse uanvendelig til ridebrug."

Af hestehospitalets besvarelse af spørgsmål den 20/8 2021 fremgår bl.a.:

"Spørgsmål 1

Under forudsætning af, at injektionen er givet som beskrevet, har [klageren] i så fald givet injektionen veterinærfagligt korrekt?

Ja, under forudsætning af at injektionen blev indgivet som beskrevet, er injektionen i halsmuskulaturen indgivet veterinær fagligt korrekt. Denne beskrevne metode for injektion i musklen på en

hest, er identisk med den måde man underviser dyrlægestuderende på, på veterinærstudiet i Danmark. Undertegnede har undervist dyrlægestuderende på både danske og amerikanske universiteter og instruksen for intramuskulær injektion i halsmuskulaturen hos hest er universel.

Spørgsmål 2

Kan hesten have fået en intravaskulær reaktion/ procain shock trods korrekt indgivet injektion, og er der i så fald tale om et hændeligt uheld?

Ja, der kan ses procain reaktion (akut procain toxicitet), selv ved korrekt administreret injektion af procain penicillin G, hvor intet blod kan trækkes tilbage i sprøjten. I de situationer hvor reaktionen opstår uden at man ser blod tilbage i kanylen, kan man derfor ikke forudsige om hesten får en reaktion eller ej og reaktionen kan anses som værende hændeligt uheld.

- Large Animal Neurology (Second Edition). Joe Mayhew
- A Procaine Penicillin Reaction in a 3 year Old Anglo-Arab mare, T. Kemble, Equine Veterinary Education (1995)(2) 79-80

Spørgsmål 3

Hvor stor er risikoen for, at en hest får en intravaskulær reaktion/ procain shock trods korrekt indgivet injektion?

Risikoen for en akut procain toxicitets reaktion, trods korrekt injektion, afhænger af antallet af forudgående injektioner med Procain penicillin. Undertegnede er ikke bekendt med studier der angiver en mere præcis risiko for reaktionen, men erfaringsmæssigt anslås, at vi ser 1 reaktion pr. 500-600 injektioner i musklen og langt største delen af disse reaktioner er med et mildt og ukompliceret forløb."

Af erklæring af 11/9 2021 fra hestepraksis fremgår bl.a.:

"Undertegnede dyrlæge iværksatte penicillin-behandling af hesten [...] d. 7. maj 2020 pga. infektion i venstre bagben som følge af et par dage gammelt sår. Ejer, [klageren], blev instrueret i korrekt administration af antibiotikummet til sin hest samt vurderedes kompetent til, og tryk ved, selv at varetage penicillin-behandlingen de resterende 3 dage af behandlingsperioden. Efter diagnosticering og iværksat behandling af dyrlæge, er antibiotika-efterbehandling, foretaget af ejer, lovligt, og normal praksis for dyrlæger hos [...] Hestepraksis."

Af Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse af spørgsmål af 19/1 2017 om korrekt indsprøjtning i anden sag fremgår bl.a.:

"Den hyppigste årsag til pludselig død efter penicillinprocain injektion er prokains toksiske effekt, og anafylaktisk/allergisk shock vurderes at være lidt sandsynligt, men kan ikke udelukkes. Tilfælde er beskrevet i litteraturen.

Hvis penicillinprocain sprøjtes direkte i blodbanen, vil prokains toksiske effekt være den mest sandsynlige dødsårsag. Prokain hører til gruppen af lokal analgetika, som bindes til natriumkanaler i nerveceller og dermed hæmmer udbredelsen af aktionspotentialer. Prokain kan i høje doser,

hvilket kan forekomme ved direkte injektion i blodbanen, forårsage en akut prokain forgiftning med kramper, bevidsthedstab og evt. død som følge af CNS depression. Prokain indgives sammen med penicillin G ved intramuskulær injektion, da prokain forsinker frigivelsen af penicilin til det systemiske kredsløb, og dermed har præparatet en længere virkningstid.

Ved anafylaktisk/allergisk shock forekommer en allergisk reaktion overfor penicilinprokain (en reaktion fra immunsystemet), hvor flere mekanismer sammen resulterer i blodtrykstab og utilstrækkelig blodgennemstrømning/iltforsyning til væv og evt. død.

Nogle heste formodes at være mere følsomme end andre for de toksiske effekter af prokain. De gentagende daglige injektioner inden uheldet, menes at kunne øge risikoen for toksiske effekter af prokain, da dette kan medføre en øget blodgennemstrømning i vævsområdet, og dermed en øget risiko for at lægemidlet hurtigt overføres til blodbanen efter i.m. injektion. De fleste episoder med toksiske effekter beskrevet i litteraturen opstod fra behandlingsdag 1 til 7, hvilket er i overensstemmelse med det konkrete forløb."

Af Dansk Rideforbunds hjemmeside om medicinering fremgår bl.a.:

"Om medicinering

Ryttere & heste

Medicinering af heste og opbevaring af medicin i staldene

Ifølge lovgivningen er heste produktionsdyr på lige fod med køer og grise i landbruget. Heste kan slagtes og bruges til fødevareproduktion. Det betyder, at alle hestehold er underlagt hele det stramme regelsæt, som sikrer dansk fødevareproduktions høje standard. De fleste heste i Danmark bruges imidlertid primært til rideheste og kæledyr. Derfor er det ofte problematisk at være underlagt en lovgivning, som sikrer en høj standard indenfor fødevareproduktionen, og som er tilrettet professionelt landbrug.

....

Indsprøjtning (injektion) af lægemidler i hesten

En hesteejer kan, efter grundig instruktion fra dyrlægen, selv sprøjte (injinere) sin hest i musklen (intramuskulært) eller under huden (subkutan). Hvis hesten har produktionsdyrsstatus skal man også have et medicin håndteringskursus, se afsnit 2.

Det er kun dyrlægen, som må give indsprøjtninger (injektioner) i blodårer, bughulen, led, sene-skeder og rygmarv/rygmarvskanal. Det er også kun dyrlægen, der må bruge lægemidler i livmoderen (børen). Alle lægemidler, som hesten behandles med, skal være udskrevet af en dyrlæge."

Af videnskabelig artikel om reaktion ved penicillinbehandling af heste fremgår bl.a.:

"Case reports of 59 horses reacting adversely to procaine benzylpenicillin or to sodium or potassium benzylpenicillin in Sweden in 2003-2005 were obtained through contacts with horse-owners. For the assessment of the reports, various parameters were evaluated, such as the times to the reactions, information on previous penicillin treatment, the clinical signs and the actions taken in the reacting horses. Among the reports, two horses had received sodium or potassium benzylpenicillin

intravenously, whereas the remaining 57 horses had been treated with procaine benzylpenicillin intramuscularly. Allergy may underlie the adverse reactions in the horses given sodium and potassium benzylpenicillin, and in a few of the horses given procaine benzylpenicillin. However, in most horses in the latter group, the clinical signs may be due to the toxic effects of procaine. In these horses, the dominating clinical signs were locomotor and behavioral changes. Some risk factors may enhance the probability that horses react to procaine. One is repeated injections, which increase the likelihood of intravascular administration and also may increase the sensitivity to procaine due to neuronal sensitization (kindling). Procaine is rapidly hydrolyzed by plasma esterases to nontoxic metabolites. When high amounts of procaine enter the circulation, the hydrolyzing capacity may be exceeded and toxicity occurs. Analyses of plasma esterases from reacting horses showed lower activity than in nonreacting control horses. Low esterase activity may increase the possibility of procaine toxicity and constitute another risk factor."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"FÆLLESBESTEMMELSER

13.0 FORHOLD I SKADETILFÆLDE

...

Sikredes pligt

Det påhviler sikrede for egen regning:

- Straks at tilkalde dyrlæge, når forsikret hest kommer til skade, bliver syg eller uden karakteristiske sygdomstegn viser sløjhed
- At holde en syg eller tilskadekommet hest under dyrlægebehandling, herunder evt. operation

...

Påbud og pligter

Hvis du i væsentlig grad misligholder de påbud og pligter, der påhviler dig ifølge forsikringsbetingelser eller andre vilkår/regler, og derved forvolder skade eller forværrer en allerede opstået skade, vil retten til erstatning helt eller delvist kunne bortfalde.

...

14.0 GENERELLE UNDTAGELSER

Forsikringen dækker ikke skade, der skyldes eller forværres af:

- En før forsikringens ikrafttræden bestående skade, sygdom eller lidelse
- Mishandling, vanrøgt, forsømmelse samt bevidst forkert eller uforsvarlig behandling af hesten

...

RIDEUANVENDELIGHEDSFORSIKRING

Tegnes som et tillæg til livsforsikringen. Kan dog ikke tegnes for aktive galop- og travheste.

Forsikringssummen kan maksimalt udgøre livsforsikringssummen.

Forsikringen bortfalder 1. januar det år, hesten fylder 22 år. For islandske heste, ponyer, koldblodsheste og lipizzanere den 1. januar det år, hesten fylder 25 år.

1.0 HVAD DÆKKER RIDEUANVENDELIGHEDSFORSIKRINGEN?

- Hestens uanvendelighed som ridehest på grund af en uhelbredelig fysisk påviselig lidelse, som hesten har været behandlet for
- Skader, der skyldes umedgørlighed som følge af karakterfejl, adfærdsforstyrrelser eller nymfomani, erstattes ikke

- c. Ved erstatning for uanvendelighed ydes efter sikredes valg enten udbetaling af 100 % af forsikringssummen, når hesten aflives

Eller udbetaling af den del af forsikringssummen, som overstiger 25.000 kr., hvis hesten ifølge veterinærmedicinsk og dyreværnsmæssig vurdering kan leve videre. Ved forsikringssum under 50.000 kr. udbetales 50 % af forsikringssummen. Der stilles krav om chipmærkning af hesten, hvorefter hesten vil blive opført på DRF's liste over heste, der er delvist erstattet"

Nævnet udtaler:

Klagerens hest pådrog sig i maj 2020 et behandlingskrævende sår, hvorfor den blev tilset af dyrlæge den 7/5 2020, som behandlede hesten med Procain Penicillin og herefter udleverede medicin til 3 dages yderligere behandling ved injektion. Den 10/5 2020 efter sidste injektion fik hesten et voldsomt krampeanfald og fik varige mén.

Klageren ønsker at få dækning under uanvendelighedsforsikringen, idet hesten er blevet erklæret uanvendelig. Hun har anført, at injektionerne til hesten er givet korrekt, men at hesten fik et "procain shock", hvilket er et hændeligt uheld, som også kan ske, når en dyrlæge indgiver injektioner. Hun har anført, at dyrlægen instruerede grundigt i, hvordan præparatet skulle gives og sikre sig, at hun var fuldt ud i stand til at give injektionerne. Hun er ansat inden for sundhedssektoren, hvorfor hun er vant til at have med sådanne forhold at gøre, ligesom hun er vant til at give sin hest injektioner. Injektionerne blev givet ved "Først blev kanylen sat i halsmusklen, inden sprøjten blev påsat kanylen, for at sikre, at kanylen ikke havde ramt en blodåre. Derefter blev sprøjten påsat kanylen, hvorefter stemplet blev trukket tilbage - fortsat for at sikre, at kanylen ikke havde ramt en blodåre. Derefter blev der injiceret nogle ml af lægemidlet, hvorefter stemplet atter blev trukket tilbage for at sikre at kanylen ikke havde ramt en blodåre undervejs, hvilket blev gentaget endnu engang".

Klageren bestrider, at hun ikke har haft hesten under dyrlægebehandling i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Hun har henvist til erklæringen af 11/9 2021 fra hestepraksis, hvoraf det fremgår, at det er i overensstemmelse med sædvanlig praksis, at ejeren af en hest

varetager efterbehandlingen efter aftale med dyrlægen. Dette er i overensstemmelse med § 23 i bekendtgørelsen om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings mv. af lægemidler til dyr.

Selskabet har afvist dækning under henvisning til, at det påhviler forsikringstageren at holde en syg eller tilskadekommet hest under dyrlægebehandling, og at forsikringen ikke dækker skade, som er sket ved uforsvarlig behandling. Selskabet har anført, at procain shocket skyldes en intravaskulær reaktion forårsaget af, at medicinen er kommet i hestens blodbane i stedet for hestens muskulatur, hvorfor selskabet ikke kan tiltræde, at injektionerne er givet som anført af klageren. Selskabet har anført, at der opstår reaktioner i mindre end 0,2 procent af alle tilfælde af korrekt udførte injektioner, at hovedparten af disse tilfælde er med milde og ukomplicerede forløb, og at det derfor må lægges til grund, at det er yderst sjældent, at der – som i aktuelle sag – opstår et alvorligt og kompliceret forløb, hvilket i sig selv peger på, at klageren ikke har givet injektionerne korrekt.

Selskabet har også anført, at det ifølge forsikringsbetingelserne påhviler sikrede at holde en syg eller tilskadekommet hest under dyrlægebehandling, og at det følger af forsikringsaftalelovens § 51, at klageren kan miste retten til erstatning, hvis sikkerhedsforskriften er overtrådt, og overtrædelsen kan tilregnes klageren som uagtsom. Selskabet har anført, at klageren – ved at overtage dyrlægens behandling af hesten – ikke har holdt den syge hest under dyrlægebehandling, at klageren med vilje har tilsidesat sikkerhedsforskriften i forsikringsbetingelserne, og at dette kan tilregnes klageren som mindst uagtsomt. Selskabet har anført, at klageren ved selv at overtage efterbehandlingen af hesten har påtaget sig dyrlægens ansvar for korrekt injektion, og at denne risiko ikke er afdækket via forsikringen.

Af erklæring af 24/6 2021 fra staldkammerat fremgår det, at "Jeg var... med til at give [hesten] injektionen alle 3 dage... Dag 1 blev det givet i venstre side af halsen, dag 2 i højre side og dag 3 i venstre side igen... Vi stod i boksen med [hesten] og [klageren] injicerede i hestens hals, i muskelen midt i, på helt samme måde som jeg ville have gjort i situationen. Hun var meget grun-

dig og opmærksom på, at sætte kanylen i halsen først, derefter sætte sprøjten til kanylen for så at trække stemplet lidt tilbage for på den måde at kontrollere, der ikke var tegn på blod. En af de første dage – jeg husker ikke, om det var dag 1 eller dag 2 – observerede vi begge lidt blod i sprøjten da [klageren] trak stemplet tilbage, hvorefter hun straks trak kanylen tilbage og prøvede igen, denne gang uden skyggen af blod. På tredjedagen gentog vi proceduren. Jeg holdt [hesten], [klageren] førte kanyle og sprøjte. [Hesten] stod helt stille undervejs. Vi var igen begge meget obs på eventuelt blod i sprøjten, da vi jo netop havde set det en af de foregående dage. Der var intet blod i sprøjten på denne tredje dag... kort tid efter kanylen var fjernet fra [hestens] hals, ændrede hun adfærd. Hun spændte i mulen og kastede med hovedet og halsen... Vi sprang derfor fluks ud af boksen og lukkede døren, så vi heldigvis var ude på gangen og [hesten] alene i boksen... Straks da der faldt ro på hesten, ringede [klageren] fra min telefon til vagtdyrlægen... for at forhøre sig for behovet for at hesten blev eftersat efter oplevelsen. Dyrlægen vurderede, at der ikke var behov for at hesten blev tilset".

Af erklæring af 28/4 2021 fra hestepraksis fremgår det, at "På foranledning af ejeren har undertegnede dyrlæge og dennes klinik undersøgt ovennævnte løbende i 2020 og 2021. Årsagen har i alle besøgene været, at hesten siden et meget voldsomt anfald med kramper (procain shock) i boksen i maj 2020 har haft et progredierende abnormt bevægelses mønster i løbet af efteråret 2020... Ud fra hestens lange historie og nuværende kliniske neurologiske progredierende billede primært med BB samt ringe respons på steroid test, erklærer jeg hermed, at ovennævnte hest er kronisk uhelbredelig syg og for stedse uanvendelig til ridebrug".

Af hestehospitalets besvarelse af spørgsmål den 20/8 2021 fremgår det, at "Under forudsætning af at injektionen blev indgivet som beskrevet, er injektionen i halsmuskulaturen indgivet veterinær fagligt korrekt... Der kan ses procain reaktion (akut procain toxicitet), selv ved korrekt administreret injektion af procain penicillin G, hvor intet blod kan trækkes tilbage i sprøjten. I de situationer hvor reaktionen opstår uden at man ser blod tilbage i kanylen, kan man derfor ikke forudsige om hesten får en reaktion eller ej og reaktionen kan anses som værende hændeligt uheld... Risikoen for en akut procain toxicitets reaktion, trods korrekt injektion, afhænger af

antallet af forudgående injektioner med Procaïn penicillin. Undertegnede er ikke bekendt med studier der angiver en mere præcis risiko for reaktionen, men erfaringsmæssigt anslås, at vi ser 1 reaktion pr. 500-600 injektioner i musklen og langt største delen af disse reaktioner er med et mildt og ukompliceret forløb".

Af erklæring af 11/9 2021 fra hestepraksis fremgår det, at "Undertegnede dyrlæge iværksatte penicillin-behandling af hesten [...] d. 7. maj 2020 pga. infektion i venstre bagben som følge af et par dage gammelt sår. Ejer, [klageren], blev instrueret i korrekt administration af antibiotikummet til sin hest samt vurderedes kompetent til, og tryk ved, selv at varetage penicillin-behandlingen de resterende 3 dage af behandlingsperioden. Efter diagnosticering og iværksat behandling af dyrlæge, er antibiotika-efterbehandling, foretaget af ejer, lovligt, og normal praksis for dyrlæger hos [...] Hestepraksis".

Af punkt 13 i forsikringsbetingelserne fremgår det, at det påhviler sikrede for egen regning, at "holde en syg eller tilskadekommet hest under dyrlægebehandling, herunder evt. operation", og at "Hvis du i væsentlig grad misligholder de påbud og pligter, der påhviler dig ifølge forsikringsbetingelser eller andre vilkår/regler, og derved forvolder skade eller forværrer en allerede opstået skade, vil retten til erstatning helt eller delvist kunne bortfalde".

Af punkt 14 i forsikringsbetingelserne fremgår det, at forsikringen ikke dækker skade, der skyldes eller forværres af "Mishandling, vanrøgt, forsømmelse samt bevidst forkert eller uforsvarlig behandling af hesten".

Nævnet finder i overensstemmelse med sagerne 92170, 93733 og 96529, at bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes punkt 13.b, der pålægger forsikringstageren at sørge for at holde dyret dyrlægebehandlet, udgør en sikkerhedsforskrift, jf. forsikringsaftalelovens § 51. Det følger af forsikringsaftalelovens § 51, at klageren kan miste retten til erstatning, hvis sikkerhedsforskrif-

ten er overtrådt, og overtrædelsen kan tilregnes klageren som uagtsomt. Det er selskabet, der har bevisbyrden for, at disse betingelser er opfyldt.

Efter en samlet vurdering finder nævnet, at selskabet ikke har bevist, at klageren uagtsomt har overtrådt sikkerhedsforskriften om at holde hesten dyrlægebehandlet.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren den 7/5 2020 opsøgte dyrlægen vedrørende et behandlingskrævende sår, hvorefter dyrlægen injicerede hesten med Procain penicillin, instruerede klageren i korrekt administration af medicinen og herefter vurderede, at det var forvarligt at lade klageren foretage den videre injektion af hesten.

Nævnet har også lagt vægt på, at det af erklæring af 11/9 2021 fra hestepraksis fremgår, at "Efter diagnosticering og iværksat behandling af dyrlæge, er antibiotika-efterbehandling, foretaget af ejer, lovligt, og normal praksis for dyrlæger hos Hestepraksis".

Nævnet har videre lagt vægt på, at det fremgår af Dansk Ride Forbunds hjemmeside, at heste er produktionsdyr på lige fod med køer og grise, og at en hesteejer efter grundig instruktion fra dyrlægen selv kan sprøjte (injicere) sin hest i musklen (intramuskulært) eller under huden (subkutan). Det fremgår videre, at det kun er dyrlægen, som må give indsprøjtninger (injektioner) i blodårer, bughulen, led, seneskeder og rygmarg/rygmargskanal.

Som sagen foreligger oplyst, må nævnet lægge til grund, at klageren efter bedste evne har fulgt dyrlægens anvisning om korrekt injektion af Procain Penicillin.

Nævnet henviser til vidneerklæringen af 24/6 2021, hvoraf det fremgår, at klageren var meget grundig og opmærksom på at sætte kanylen i halsen først, derefter sætte sprøjten til kanylen, og derefter trække stemplet lidt tilbage, så det kunne kontrolleres, at der ikke var tegn på blod, og at der ikke var blod i sprøjten på den tredje dag.

Ankenævnet for Forsikring

16.

97043

Nævnet henviser videre til hestehospitalets udtalelse af 20/8 2021, hvoraf det fremgår, at "Der kan ses procain reaktion (akut procain toxicitet), selv ved korrekt administreret injektion af procain penicillin G, hvor intet blod kan trækkes tilbage i sprøjten. I de situationer hvor reaktionen opstår uden at man ser blod tilbage i kanylen, kan man derfor ikke forudsige om hesten får en reaktion eller ej og reaktionen kan anses som værende hændeligt uheld".

Nævnet finder på den baggrund, at selskabet ikke har været berettiget til at afvise dækning med henvisning til, at klageren ikke har holdt hesten dyrlægebehandlet, eller at hestens skade skyldes uforsvarlig behandling af hesten, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 13.b og 14.b. Selskabet skal derfor genoptage sagsbehandlingen og skal yde dækning i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Concordia Forsikring AS, skal anerkende, at klageren har holdt hesten dyrlægebehandlet i overensstemmelse med forskriften i forsikringsbetingelserne, og at hestens skade ikke skyldes bevidst forkert eller uforsvarlig behandling af hesten. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og skal udbetale erstatning i overensstemmelse med aftalegrundlaget. Erstatningen forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings